

Lausunto

18.06.2021

Asia: VN/13440/2019

Lausuntopyyntö valtiovarainministeriön asetuksessa säädettäviin kunnan taloustietojen toimittamiseen sovellettaviin tietosisältöihin ja teknisiin kuvauksiin esitettävistä muutoksista koskien tilikautta 2022

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa yleisen lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Helsingin kaupungin automatisoidun talousraportoinnin sisältöä ja aikatauluja velvoittaa lainsäädäntökokonaisuus (HE 60/2019). Kuntalakiin (410/2015) on lisätty kuntien taloustiedon raportointia koskevat säännökset lailla 1368/2019. Muutokset ovat astuneet voimaan 1.1.2020. Helsingin kaupungin tulee raportoida taloustietonsa Valtiokonttorin Kuntatalouden tietopalveluun automatisoidusti, joko XBRL tai CSV-muodossa.

Valtioneuvoston asetusta täydennetään vuosittain annettavalla valtiovarainministeriön asetuksella (kuntalaki 121 a §). Asetuksessa on tarkemmat säännökset seuraavan tilikauden tietojen toimittamiseen sovellettavista teknisistä kuvauksista ja tietosisällöstä. Valtiovarainministeriö pyytää lausuntoa asetukseen kunnan taloustietojen toimittamisesta sovellettavista tietosisällöistä ja teknisistä kuvauksista tilikaudelta 2022 raportoitavista tiedoista 18.6.2021 mennessä

Helsinki toimittaa tämän lain velvoittamana Valtiokonttoriin vuoden 2021 luvuista yhteensä 53 raportointikokonaisuutta. Näissä raportointikokonaisuuksissa on useita erilaisia tietosisältöjä mm. tuloslaskelma, tase, investoinnit. Näitä tietosisältöjä on yhteensä Helsingillä raportoitavana vuoden 2021 luvuista yhteensä 218 kpl. Suurin raportoitava kokonaisuus on palveluluokakohtainen raportti, jossa pakollisia tietokenttiä on n. 22300 kpl. Neljännesvuosiraportissa raportoitavia kenttiä on yhteensä n. 1100 kpl, jotka tarkistetaan ja täsmäytetään raportoinnissa 4 kertaa vuodessa automaattista raportointia varten.

Automaattinen talousraportointi vaatii Helsingissä paljon manuaalista työtä ja lukujen tarkastamista sekä täsmäyttämistä järjestelmien välillä. Jokainen raportoitava luku on tarkistettava sekä täsmäyttävä kirjanpito- ja raportointijärjestelmän välillä sekä varmistettavat, että luvut siirtyvät Valtiokonttorin raportointipalveluun oikein. Raportoitavien tietosisältöjen runsaan lukumäärän

vuoksi raportointi työllistää kaupungissa tulevaisuudessa useita kymmeniä henkilöitä keskushallinnossa ja toimialoilla.

Uuden automatisoidun talousraportoinnin tietojärjestelmämuutosten toteuttamiseen Helsinki on käyttänyt vuoden 2019-2021 aikana n. 300 000 € (alv 0%). Tämän lisäksi sisäiseen työhön on laskemien mukaan käytetty ja tullaan vielä vuoden 2021 aikana käyttämään n. 150 000 €. Asetuksessa ehdotetut muutokset kasvattavat kaupungin kustannuksia raportoinnissa entisestään.

Muutokset palveluluokitukseen

Käytättehän lausuessanne muutosesityksen numeroa liitteestä 1.

Helsingin näkemyksen mukaan palveluluokitusten palvelukuvaukset ja huomautukset eivät ole kaikkien palveluluokkien osalta selkeitä ja yksiselitteisiä vaan kirjanpidon tapahtumien kohdentaminen vaatii kaupungilta tulkintaa. Tämä tulkinnanvaraisuus vaikuttaa kaikkien kuntien toimittamien tietojen vertailukelpoisuuteen huomattavasti.

Helsingin kaupunki tukee Kuntaliiton lausunnon näkemystä siitä, että Sote-uudistuksen näkökulmasta haasteellisia ovat palveluluokat kuvauksineen ja numerointineen, jotka liittyvät mm. toimeentulotukeen, työllisyyteen, rikos- ja riita-asiain sovitteluun, kotoutumiseen, hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen sekä sosiaalihuollon asumispalveluun.

Helsingillä palveluluokkien nimien muutokset aiheuttavat tietojärjestelmäkustannuksia, sillä palveluluokkien nimen muutokset on tilattava tietojärjestelmän sovellustoimittajalta. Investointien palveluluokkien seuranta varten Helsinki on joutunut toteuttamaan räätälöidyn z-tilin ja z-kentän kirjanpitojärjestelmäänsä.

Helsingin kaupungin näkemyksen mukaan palveluluokkia ei pidä muuttaa vuosittain, ellei tarve ole erityisen perusteltu. Kaikki muutokset palveluluokitukseen aiheuttavat Helsingille huomattavia muutuskustannuksia joko työ- tai tietojärjestelmäkustannusten muodossa.

Palveluluokkakohtainen raportointi on Helsingissä erityisen haastavaa organisaation erilaisten raportointitarpeiden vuoksi. Ehdotettujen muutosten raportointiin, joudutaan käyttämään satoja tunteja mm. kirjanpitojärjestelmän muutokseen sekä lukujen täsmäytykseen raporttikokonaisuuksien välillä (KKNR/KKTPP). Ehdotetut muutokset palveluluokkiin aiheuttavat Helsingille arviolta 50 000 € (alv0%) kustannukset, sisältäen oman sekä tietojärjestelmätoimittajan toteuttaman muutostyön

Muutokset eri raportointikokonaisuuksien tietosisältöihin

Käytättehän lausuessanne muutosesityksen numeroa liitteestä 1.

Helsingin kaupungin mukaan TOTT-tilikarttamalliin ei pidä tehdä muutoksia vuosittain, ellei tarve ole erityisen perusteltu. Kaikki muutokset TOTT-tilikarttamalliin aiheuttavat Helsingille huomattavia muutuskustannuksia joko työ- tai tietojärjestelmäkustannusten muodossa.

Raportointikokonaisuuteen KKYTT-ehdotettu kulttuuritapahtumia ja -festivaaleja koskeva okm:n erillistiedon kokoaminen on työläs ja aiheuttaa Helsingille työaikaan ja tietojärjestelmiin liittyviä lisäkustannuksia. KKYTT-raportoinnin kaikki raportoitavat tiedot kerätään Helsingissä manuaalisesti jälkilaskentana ja syötetään erikseen manuaalisesti raportointipohjiin eikä niitä ole mahdollista saada automaattisesti taloushallinnon järjestelmästä. Helsingin näkemyksen mukaan koko raportointikokonaisuus KKYTT pitäisi poistaa automatisoidusta tiedonkeruusta ja toteuttaa tarvittaessa erillisinä tietopyyntöinä.

Muutokset teknisiin määritteisiin ja pakollisuuksiin

Käytättehän lausuessanne muutosesityksen numeroa liitteestä 1.

Helsinki haluaa nostaa esiin, että kaikki hierarkia, label- ja dimensiokenttien muutokset aiheuttavat kaupungille työ- ja tietojärjestelmiin liittyviä kustannuksia. Tilikarttahierarkian muuttaminen raportoinnin vuoksi aiheuttaa muutoksia myös Helsingin kaupungin taloussuunnittelujärjestelmään sekä Helsingin omaan talousraportoinnin järjestelmään Hetaan. Valtiokonttorin ja Valtiovarainministeriön näkökulmasta pienillä automatisoidun raportoinnin muutoksilla on aina huomattavia vaikutuksia kaupungissa muihinkin järjestelmiin, jotka hyödyntävät esim. tilikarttaa.

Helsinki ei pysty toteuttamaan neljännesvuosiraportoinnissa (KKNR) vaadittua investointien sektorierittelyä. Kyseinen sektorikohtainen automatisoitu raportointi on kaupungille mahdotonta, sillä taloushallinnon järjestelmässä sektoriluokitus häviää kirjanpidon tositteelta, kun investointi puretaan taseen tilille (hyödykeluokka). Tietojärjestelmää ei tältä osin ole mahdollista muuttaa, sillä kyseessä on SAP järjestelmän perusominaisuus.

Uudet tietotarpeet ja raportointikokonaisuut sekä niiden aiheuttamat laajennukset muihin raportointikokonaisuuksiin

Käytättehän lausuessanne muutosesityksen numeroa liitteestä 1.

Helsinki pitää kohtuuttomana vaatimusta, jonka mukaan kaupungin tulisi raportoida Kilpailulain 30 d nojalla eriytetty markkinoilla tapahtuva taloudellinen toimintansa automatisoidusti Valtiokonttorille (raporttikokonaisuus KILMY).

Kyseinen toiminta on ensi kertaa eriytetty vasta vuoden 2020 tilinpäätöksessä. Helsingin kaupunki joutui toteuttamaan tilinpäätöksessä kaiken raportoinnin manuaalisesti Excelissä jälkilaskentana. Koska eriyttämisvelvollisuus on uusi asia, olisi siitä pitänyt saada nykyistä tarkempia ohjeita kunnille ja ohjeiden puutteellisuus on vaikeuttanut eriytettyjen laskelmien laatimista. Eriytettyjen tuloslaskelmien yhdistäminen automatisoitua raportointia varten vaatii paljon käsityötä ja kustannukset ovat merkittäviä.

Helsingin kaupungin eriytettävät toiminnot ovat kaupungin toimialoilla ja liikelaitoksissa. Laskelmia ei siten kaikilta osin saada suoraan kirjanpidosta, koska ne ovat taloushallinnon järjestelmässä

laadittu kunnan tuloslaskelmakaavalla. Näiden laskelmien muuttaminen liikelaitoskaavaan automatisoidusti on työlästä ja tulee kalliiksi, kuten kaikki pienetkin automatisoidussa raportoinnissa tarvittavat tietojärjestelmämuutokset.

Asetukseen sisältyy vaatimus, että raportoitavat yksiköt tulisi ilmoittaa TOLT-taulukossa. Kyseessä saattaa olla lukuisia yksiköitä, joilla taloushallinnon järjestelmässä ei ole omaa yritystunnusta, joten niille joudutaan raportointia varten keksimään ja ylläpitämään tunnuksia. Näiden perustietojen tuottaminen lisää myös työmäärää ja kustannuksia.

Eriytetyt tuloslaskelmat saadaan kaupungin omaan tilinpäätökseen Excel-jälkilaskennan avulla, mutta ei automatisoituun raportointiin automaattisesti eikä ilman merkittäviä työ- ja järjestelmäkustannuksia.

Sillanpää Maria
Helsingin kaupunki, Kaupunginkanslia - Talous- ja suunnitteluosasto,
Talouden ohjaus